

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 608/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť F. S., zastúpeného advokátkou JUDr. Katarínou Dušákovou, Považská 26, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Západ, Trnava v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-402/NKA-PZ-ZA-2013 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. XIV Gv 23/2013 a jej listom z 26. augusta 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. októbra 2013 doručená sťažnosť F. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal

porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1, 2 a 3 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy postupom Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Západ, Trnava (ďalej len „národná kriminálna agentúra“) v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-402/NKA-PZ-ZA-2013 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. XIV Gv 23/2013 a jej listom z 26. augusta 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry ČVS: PPZ-402/NKA-PZ-ZA-2013 z 12. júla 2013 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre trestný čin vraždy spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1 a 2 písm. b) a f) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

V uvedenej trestnej veci si sťažovateľ 16. júla 2013 zvolil za obhajkyňu advokátku JUDr. Katarínu Dušakovú (ďalej len „obhajkyňa“), ktorá podaním z toho istého dňa požiadala vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry, aby „o každom úkone bola upovedomená riadne a včas“.

Vyšetrovateľ národnej kriminálnej agentúry podaním z 29. júla 2013 obhajkyňu sťažovateľa upovedomil o tom, že 8. augusta 2013 vykoná výsluch svedkov a 14. augusta 2013 výsluch poškodenej osoby s tým, že uviedol miesto výsluchu, čas a skutočnosť, že ide o výsluch svedkov, resp. poškodenej osoby.

Obhajkyňa sťažovateľa 5. augusta 2013 požiadala vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry o oznámenie mena vypočúvaného svedka s odôvodnením, že „bez uvedenia mena je znemožnená kvalifikovaná príprava obhajoby“, a so „sťažnosťou“ na vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry sa obrátila aj na generálnu prokuratúru, ktorá jej listom č. k. XIV Gv 23/2013-47 z 26. augusta 2013 oznámila, že „Preskúmaním postupu

vyšetrovateľa... nezistila nesprávny postup, resp. pochybenie vyšetrovateľa...“, a to s poukazom na znenie ustanovenia § 213 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), podľa ktorého je policajt povinný včas oznámiť obhajcovi čas, miesto konania úkonu a druh úkonu, čo vyšetrovateľ urobil, a teda „ak vyšetrovateľ neuviedol mená konkrétnych osôb, ktoré majú byť vypočuté, nepostupoval v rozpore so znením ustanovenia § 213 odsek 3 Trestného poriadku“.

Sťažovateľ však s „takýmto postupom vyšetrovateľa, ako aj prokurátora“ nesúhlasí. Je presvedčený, že «Jedným zo základných zásad spravodlivého procesu je právo na obhajobu zabezpečujúcim „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom ako žalobcom, na druhej strane.». Sťažovateľ tvrdí, že „obvinený, resp. jeho obhajca musí mať reálnu možnosť realizovať právo na obhajobu a je len na ňom, či ho využije. Obvinený tak môže urobiť až po tom, ako bol riadne upovedomený o čase a mieste vykonania výsluchu konkrétného svedka. Iba všeobecné poučenie obvineného a jeho obhajcu o možnosti zúčastniť sa vyšetrovacích úkonov podľa § 213 ods. 1, 3 Tr. por. nemožno považovať za dostatočné...

Obvinený, resp. jeho obhajca sa môže vzdať práva účasti na úkone, podmienkou však je, že o tomto úkone musí byť riadne a včas upovedomený, to znamená, že v prípade výsluchov svedkov... vyšetrovateľ musí oznámiť: deň a konkrétny čas výsluchu, miesto a meno osoby, ktorú bude vypočúvať. Ak tak policajt nepostupuje, koná v rozpore s čl. 6 ods. 3 Európskeho dohovoru i § 213 ods. 3 Tr. por.“.

Podľa názoru sťažovateľa „tým, že obvinený a obhajca nie sú upovedomení o tom, aký svedok má byť vypočutý, nemôžu zvážiť dôležitosť tohto svedka a tiež nutnosť zúčastniť sa výsluchu a preto je obvinený nútený a vlastne donútený zo strany orgánov činných v trestnom konaní vzdať sa svojho práva na obhajobu z dôvodu prípadného nárastu trov konania. Na druhej strane, prokurátor túto možnosť má.“.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ predostrel ústavnému súdu svoj pohľad na inštitút väzby a poukázal na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva vzťahujúcu sa na rozhodovanie o osobnej slobode, a to všetko bez uvedenia akejkoľvek

bližšej relevancie vo vzťahu k namietaným postupom národnej kriminálnej agentúry a generálnej prokuratúry.

Napokon sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti nálezom vyslovil, že:

«1. Základné právo F. S. na osobnú slobodu, požiadavku zabezpečenia kontradiktórnej povahy konania a rešpektovania „princípu rovnosti zbraní“, predstavujúce základné procesné garancie vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody, a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je porušované orgánmi prípravného konania, a to Prezidiom PZ Národná kriminálna agentúra, národná protizločinecká jednotka, expozitúra Západ Trnava, pracovisko Trenčín, ako aj Generálnou prokuratúrou, odbor osobitného určenia Bratislava.

2. Sťažovateľovi F. S. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10000,- eur, ktoré sú mu povinné vyplatiť Prezídium PZ Národná kriminálna agentúra národná protizločinecká jednotka, expozitúra Západ, Trnava, pracovisko Trenčín v sume 5000,- eur a Generálna prokuratúra SR Odbor osobitného určenia do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Priznáva sa náhrada právneho zastupovania právnej zástupkyňi JUDr. Kataríne Dušákovéj do 30 dní od právoplatnosti nálezu.»

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno

považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Tvrdenie o porušení iných práv (právo na obhajobu), resp. iným subjektom uvedeným v odôvodnení sťažnosti mimo petit návrhu, považuje ústavný súd iba za súčasť argumentácie.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd konštatuje, že podstata sťažnosti sťažovateľa spočíva v jeho tvrdení, že národná kriminálna agentúra a generálna prokuratúra porušili jeho základné práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy), základné právo na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1, 2 a 3 ústavy) a právo na slobodu a bezpečnosť (čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru), a to tým, že vyšetrovateľ národnej kriminálnej agentúry pri upovedomení obhajkyne sťažovateľa o úkonoch prípravného konania neuviedol konkrétne mená svedkov, ktorých mienil vypočuť, a zo strany generálnej prokuratúry nebol tento, podľa sťažovateľa nesprávny postup vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry, napravený. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta aj porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Už zo samotného znenia citovaných článkov ústavy a dohovoru, konkrétne čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, je evidentné, že k porušeniu práv v nich zaručených nemohlo v žiadnom prípade dôjsť tými postupmi označených orgánov verejnej moci a ani listom generálnej prokuratúry, ktoré sťažovateľ namieta. Absentuje tu akákoľvek

príčinná súvislosť. Ani pri použití extenzívneho výkladu do úvahy prichádzajúcich ustanovení príslušných právnych predpisov a ústavy, príp. dohovoru, cez ktoré by bolo možné poskytnúť ochranu týmto základným právam alebo slobodám, nie je možné dospieť k záveru, aby oznámením, ktorým vyšetrovateľ upovedomuje obhajkyňu obvineného (sťažovateľa) o úkonoch prípravného konania, mohlo byť, či už priamo alebo nepriamo, zasiahnuté práva na osobnú slobodu sťažovateľa, o ktorej napokon rozhoduje všeobecný súd (sudca). V aktuálnej veci vyšetrovateľ národnej kriminálnej agentúry ani generálna prokuratúra o osobnej slobode sťažovateľa nerozhodovali a otázky jeho osobnej slobody sa ani len okrajovo nedotkli. Ak by aj ústavný súd uznal možnosť subsumovania námietky sťažovateľa pod ustanovenie čl. 17 ods. 2 ústavy, t. j., že „nikoho nemožno stíhať inak, ako spôsobom, ktorý ustanoví zákon“, nemohol by sa touto námietkou zaoberať, a to z dôvodu uvedeného ďalej v odôvodnení tohto rozhodnutia.

Obdobný záver platí aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 2 a 3 ústavy. Sťažovateľ neuviedol absolútne žiadnu relevantnú okolnosť, že by v jeho veci rozhodoval akýkoľvek orgán verejnej správy, proti ktorého rozhodnutiu sa obrátil na všeobecný súd so žiadosťou o preskúmanie zákonnosti takéhoto rozhodnutia (čl. 46 ods. 2 ústavy) a v tomto konaní došlo k zásahu do jeho práv. Takisto sa vo veci sťažovateľa nerozhodovalo o náhrade škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom (čl. 46 ods. 3 ústavy), konanie o ktorom by bolo možné preskúmať z hľadiska dodržania ústavnoprávných princípov.

Bez akýchkoľvek pochybností ústavný súd dospel k záveru, že vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 2 a 3 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru je sťažnosť sťažovateľa zjavne neopodstatnená z dôvodu absencie akejkoľvek príčinnej súvislosti medzi označenými postupmi, resp. listom orgánov činných v trestnom konaní a namietaným porušením uvedených práv, preto ju v tejto časti z tohto dôvodu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy je potrebné uviesť, že sťažnosť nie je prípustná.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 277/09).

Vo vzťahu k vyšetrovateľovi národnej kriminálnej agentúry mal sťažovateľ možnosť využiť jemu dostupný účinný právny prostriedok nápravy, a to žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku, podľa ktorého sťažovateľ ako obvinený má právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, aby boli odstránené nedostatky vo vyšetrovaní. To predstavuje prekážku uplatnenia právomoci ústavného súdu, a teda aj neprípustnosť podanej sťažnosti (§ 53 ods. 1 zákona o ústavom súde).

Sťažovateľ napokon možnosť podania žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry aj využil a jeho postup preskúmala prokurátorka generálnej prokuratúry, ktorá sťažovateľovi odpovedala listom č. k. XIV Gv 23/2013-47 z 26. augusta 2013 tak, že nesprávny postup vyšetrovateľa alebo jeho pochybenie nezistila.

Pokiaľ sťažovateľ vytýka postupu a listu prokurátorky generálnej prokuratúry ich nesprávnosť, nič mu nebránilo, aby sa v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) domáhal preskúmania zákonnosti aj postupu prokurátorky generálnej prokuratúry.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd považuje podnet, ako aj opakovaný podnet podľa zákona o prokuratúre za účinný prostriedok nápravy, ktorého vyčerpaním pred podaním sťažnosti ústavnému súdu sa možno domôcť ochrany svojich práv (m. m. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05).

Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. III. ÚS 235/07, III. ÚS 157/08, III. ÚS 112/2012, III. ÚS 56/2013) vyslovil opakovane právny názor, že vynechanie tohto prostriedku nápravy (podnetu) v sústave orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa

obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia, ktoré by účinne napomohli odstráneniu namietaného porušenia práv, ku ktorému malo podľa tvrdenia sťažovateľa dôjsť v súvislosti s postupom a oznámením prokurátorky generálnej prokuratúry (m. m. napr. I. ÚS 186/05).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že postup vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry preskúmala na žiadosť sťažovateľa prokurátorka generálnej prokuratúry. Zo sťažnosti podanej ústavnému súdu ani z jej príloh však nevyplýva, že by sťažovateľ podal podnet podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia prokurátorky generálnej prokuratúry, hoci tak mohol a mal urobiť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. V okolnostiach prípadu možno podľa názoru ústavného súdu totiž podnet (a prípadne aj opakovaný podnet) považovať za iný právny prostriedok ochrany podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje a na ktorého použitie je oprávnený podľa zákona o prokuratúre.

Pretože právomoci ústavného súdu predchádzala právomoc iného orgánu verejnej moci oprávneného a povinného poskytnúť základným právam sťažovateľa primeranú ochranu, nie je sťažnosť v tejto časti prípustná. Z tohto dôvodu ju preto bolo potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Navyše, ústavný súd poznamenáva, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu trestné konanie vo veci sťažovateľa nebolo skončené. Ústavný súd už mnohokrát uviedol, že trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, III. ÚS 155/05).

Ústavný súd opäť pripomína, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02, III. ÚS 155/05).

Ústavný súd konštatuje, že za daného stavu, pokiaľ vec nebude právoplatne skončená, sťažovateľ má a bude mať v konaní vo veci samej nielen pred orgánmi činnými v trestnom konaní, ale aj pred všeobecnými súdmi (ak sa trestná vec dostane až do štádia konania pred súdom) k dispozícii účinné právne prostriedky na ochranu svojich práv a na namietanie procesných pochybení, a to aj tých, ktoré mali nastať v prípravnom konaní. Z uvedeného dôvodu a s prihliadnutím na princíp subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy) ústavný súd mohol sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. III. ÚS 186/06).

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami.

V závere ústavný súd pre úplnosť poznamenáva, že sťažovateľa nepovažoval za právne zastúpeného v konaní pred ústavným súdom napriek tomu, že sťažnosť vypracovala a podpísala advokátka JUDr. Katarína Dušáková, Považská 26, Košice, ktorá však k sťažnosti nepripojila spôsobilú, zákonom požadované podmienky spĺňajúcu plnú moc na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. októbra 2014